Tarján András

85-2 1-17

VISSZHANG - LXVI. évfolyam, 18. szám, 2022. május 6.

Fidesz–ellenzék. Vidék–Budapest. Az örök ellentét.

Vártam néhány hetet, hogy magamban is tisztázzam, mi történt április első vasárnapján Magyarországon. Természetesen elolvastam, meghallgattam számtalan elfogult és kevésbé elfogult véleményt, bevallom, ezektől nem lettem sokkal okosabb. De az a két számpár, amely írásom címében szerepel, elgondolkodtatott. Tudom, ez az ellentét történelmileg létező, kivált a XIX. század közepe óta. Máig tart, hogy a pesti „lemegy” vidékre, még akkor is, ha az úti cél egy sok tízezres vidéki város. Krúdy szavai („Pest feketére fest”) a vidékiek ellenérzéseit fejezik ki.

Feltettem magamnak a kérdést, van-e remény egy, az egész ország számára káros, antidemokratikus rendszer leváltásához létrehozni, ha nem is „össznépi”, de legalább többségi egységet. Az áprilisi választás ennek ellenkezőjét mutatta.

Kis kutatómunkát végeztem, kerestem olyan eseményeket a magyar történelemből, amelyek legalább egy időre sikerre vezettek.

Ne rójanak meg azért nagyon, mert mindkét általam megvizsgált esemény forradalom volt. De amióta választást lehet nálunk nyerni fülkeforradalommal, úgy érzem, ez a fogalom jelentősen megszelídült. Tehát vérre nem, de verejtékre feltétlenül szükség lenne.

Következzen tehát a két példa, amelyek nem eredményeztek volna részsikereket, ha a vidék és Pest nem fog össze.

Az egyik az 1848–49-es szabadságharc, a másik 1956.

1848-ban a pesti forradalmat követték az áprilisi törvények, melyeknek, szerintem, legfontosabbika a jobbágyfelszabadítás volt. Enélkül, megint csak az én véleményem, nincs szabadságharc. Csorba László történésznél olvasom, hogy az akkor 12 milliós országban 20 ezren voltak résztvevői a pesti eseményeknek. Győr, Lendva, Debrecen, Temesvár, hogy csak néhány várost említsek, forradalmi központok voltak. A nemzetőrséget pedig legnagyobbrészt a falvak adták. Nem beszélve a honvédseregről.

1956-ban nemcsak a pesti utcán folytak a harcok, nemcsak a fővárosban jöttek létre helyi közigazgatási szervek, munkástanácsok, hanem a vidéki nagy és kis településeken is. A forradalom vidéken kezdődött, és ott is ért véget. Október 16-án Szegeden jött létre a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége, a MEFESZ. Ez volt akkor az első független, autonóm tömegszervezet. Az első fegyverhasználat pedig október 23-án délután történt Debrecenben. Mindannyian ismerjük a december 8-i brutális salgótarjáni sortűz történetét. Személyes élményem, hogy a vidék teherautószámra szállította az élelmiszert az éhező pestieknek.

Olvasom az ellenzékiek szavazatszámláló bizottságokba delegált tagjainak csodálkozó beszámolóit. Hát ők nem erre számítottak*. Nem tudnak olvasni sem, csak a Fideszt ismerik, az állami tévét nézik, nagyon szegények, mégis a fennálló hatalomra szavaznak* – írják. Ezekben a beszámolókban sajnálkoznak, van bennük enyhe felsőbbrendűség, keveseknél ráébredés a valóságra. Felteszem a kérdést: nem volt elég idő megismerni az országot négy, nyolc, tizenkét év alatt? Nem volt lehetőség beszélgetni? Megkeresni azokat a tekintélyes embereket, akik hatni tudnak a közösségre?